

(1937 -)

İSMAİL KARAÇAM

Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde uzun yıllar Tefsir Anabilim Dalı Başkanlığı yapan Prof. Dr. İsmail Karaçam, ülkemizin ilim ve irfan sahasına yetiştirdiği yüzlerce talebeleriyle ve yazdığı onlarca eserleriyle çok değerli katkılarda bulunmuş, mümtaz bir ilim adamımızdır. Kendisiyle 14 Kasım 2015 tarihinde İstanbul'da Risale-i Nur'un Sahra-ı Cedid Medresesi'nde buluştuk. Tanışmamıza kendi yetiştirdiği talebesi eğitimci Recep Sezer kardeşimiz vesile oldu. Soruları beraber sorduk, kayıtları birlikte yaptık.

Prof. İsmail Karaçam hocamız etkileyici sesi ve hitabesiyle bir ilim adamına yakışan vakar, ciddiyet ve katıksız samimiyetiyle konuşmaya başladı. Önce o yokluk ve yoksulluk devirlerinde profesör oluncaya kadar çektiği çile ve sıkıntıları anlatarak başladı sözlerine. Bunların hepsini kaydettik; şimdiki nesillere ibret olması için anlattıklarını, ileride ayrı bir metin olarak hazırlamaya çalışacağız inşallah.

Prof. İsmail Karaçam, Said Nursi hazretleriyle alakalı hatıralarını; "Bediüzzaman hazretlerini ilelebet sevmişimdir. Kendisini üç defa ziyaret ettim. Onunla karşı karşıya görüşmemiz 1953, 1954 ve 1956 senelerinde Isparta'da olmuştur" diyerek anlatmaya başladı. İlim camiasının iyi bildiği ve güvendiği bir ilim adamı konuşuyordu. Nefesimizi tutarak dinlemeye başladık...

Keramet ve rüya gibi hatıraları daima ihtiyatla yaklaşmış ve iyice tahkik etmeden kitaplarına koymamışım. Bu sefer mütekellim, Bediüzzaman hazretlerinin açık kerametlerine şahid olan ve bunları bize aktaran İsmail Karaçam gibi ciddi bir akademisyendi. Tereddütsüz neşrediyorum...

Sohbetimizin sonlarına doğru, İsmail Karaçam hocamız dedi ki: "Ben size Bediüzzaman hazretlerine yaptığım üç ziyaretlerimden daha mühim olan iki anekdotumu anlatacağım." Bunları kendisinden dinledik ve kaydettik. Bediüzzaman'ın eskiden beri dostu olan Balıkesirli, tefsir sahibi Hasan Basri Çantay hoca efendinin, Hz. Üstad'la alakalı anlattığı iki hatırayı nakletti bize İsmail hocamız. Evet, kesinlikle bu iki hatıra bizce de fevkalade önemli. Anlatımını metne bırakıyorum...

Prof. İsmail Karaçam hocamızın hatıralarının tashihini, talebesi Recep Keskin Bey yaptırdı. Kendisine teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. İsmail Karaçam Anlatıyor:

1937'de Burdur'un eski adıyla Kıravgaz, yeni adıyla Kayaaltı köyünde doğdum.

1948 yılında Burdur'a hafızlık talimi için gittim ve iki buçuk sene içerisinde hafızlığı bitirdim. Hocalarım bu çocuğun sesi, edası güzel derler ve beğenirlerdi. 1952 yılında, İstanbul İmam Hatip Okulu'na imtihanla kaydımı yaptırdım. İlim yayma Cemiyet yurtlarında kaldım ve 1959'da mezun oldum. O sene Yüksek İslam Enstitüleri açıldı, oraya da imtihanla girdim ve 1963'de mezun oldum. Bursa İmam Hatip Lisesine tayin oldum, orada dört sene kaldım. 1966'da Konya Yüksek İslam Enstitüsü'ne hoca olarak gittim ve üç sene de orada devam ettim.

Otuz iki yaşında Kars'a askere gittim. Askerlik dönüşü İstanbul Yüksek İslam Enstitüsüne tayin olundum. 1981'de çıkarılan YÖK Kanunu ile İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi oldu. Orada doçent ve profesör oldum. Uzun yıllar Tefsir Anabilim Dalı Başkanlığı yaptıktan sonra 2003 yılında emekli oldum. İstanbul Sahra-i Cedid'te oturuyorum.

Bediüzzaman hazretlerini ilelebet sevmişimdir. Kendisini üç defa ziyaret ettim. Onunla karşı karşıya görüşmemiz 1953, 1954 ve 1956 senelerinde Isparta'da olmuştur.

ZÜBEYİR AĞABEY GÖRÜŞTÜRDÜ BİZİ

Bediüzzaman hazretlerine ilk ziyaretim şöyle oldu:

Sene 1953. İstanbul İmam Hatip Okulu talebesiyim. Yaz tatili dolayısıyla memleketim Burdur'a gittim. Burdur'un Bucak ilçesinde Süleyman Semiz ve Ahmed Semiz kardeşler vardı. Ahmed benim gibi İstanbul İmam Hatip Okulu'nda okuyordu. Bunlar Bediüzzaman hazretlerine aşk derecesinde sevgisi olan insanlardı. Bucak'tan Burdur'a geldiler. Bana: "Biz Isparta'ya Üstad hazretlerine ziyarete gidiyoruz, beraber gidelim" dediler. Beraber gittik Isparta'ya. Süleyman, Bediüzzaman'ın evini biliyordu. Vardık, kapıyı çaldık, ses çıkmadı bir müddet. Bir daha çaldık gene ses çıkmadı. Eyvah! Dedik. Geriye döndük, 25-30 adım attık, bir de baktık ki karşıdan birisi geliyor. Zübeyir Ağabey... Ona, "Biz Hz. Üstad'ı ziyarete geldik" dedik. "Üstad rahatsız, misafir kabul etmiyor. 'Beni ziyarete gelenlere söyleyin eserlerimi okusunlar, o bana ziyarettir, gönülüm onlarla beraberdir' diyor" dedi. Zübeyir Ağabey böyle deyince, "Biz ta İstanbul'dan böyle bir hasretle geldik, illa göreceğiz" dedik. "Vaziyet böyle ama hele bir gelin bakalım, siz kapıda bekleyin, ben kendisine bu arzunuzu söyleyeyim, kabul ederse olur" dedi. Yukarıya çıktı, bir iki dakika sonra geldi ve "Siz ne talihli insanlarsınız, Üstad Hazretleri şöyle bir bakınca, 'gelsinler, gelsinler' dedi, buyurun" dedi.

BEDİÜZZAMAN'IN GÜLYAĞI KERAMETİNİ GÖRDÜK

Bediüzzaman Hazretlerine 1953 senesinde Isparta'da yaptığım ilk ziyaretimde, onun bir kerametine şahid oldum. Şöyle:

Merdivenden çıktık. Zübeyir Ağabey hazretin kapısını açtı; Cenab-ı Hak şahiddir ki ben mübalağa etmesini sevmem adımımı atmamla birlikte içerde lahuti bir hava, lahuti bir koku... Böyle bir koku hemen sardı bizi. Bir iki adım attım, heyecanlandım başladım ağlamaya. Ağlıyorum, ağlıyorum... Hazret, bembeyaz, tertemiz örtüler içinde yattığı karyoladan böyle bize bakıyor... Öyle beyaz ki, o beyazlığı şu kitabın beyazlığı dahi ifade edemez. Yeşilin güzeli o gözler... Nur gibi bir beyaz, nur gibi yeşil gözler... Emin olun bakamıyorsunuz o gözlerle... Alimallah şöyle baktığınız zaman yıkacak sizi... Öyle canlı gözler...

Rahmetli Süleyman Semiz Ağabey bizim büyüğümüzüdü, o vardı Üstad'ın elini öptü, kenara çekildi. Sonra ben vardım mübarek elini öptüm, (ağlıyor) elimi tuttu. Soruyordu: "İsminiz ne, babanızın ismi ne, annenizin ismi ne, nerelisiniz, ne yapıyorsunuz?" Ben bunların cevabını verdim. Adım İsmail... Hayatımda en büyük müjdeyi aldığımı sanıyorum orada. Bana: "İsmail'im seni evlatlığa aldım, kabul ettim, Allah ziyaretini kabul etsin" dedi. Ve böylece oturduk, takriben bir saate yakın bizimle sohbet etti Bediüzzaman Hazretleri. Her şeyi hatırlayamıyorum, ama hiç unutmadığım Hz. Üstad'ın bize gösterdiği kerametini anlatayım sana...

Bu sohbet esnasında ben elini öperken yanımda bir gülyâğı kokusu vardı. Onu Burdur'da altın tüccarı, kuyumcu Hüseyin Amca vermişti. Gelirken onun yanına uğradım. Hüseyin amcanın Hz. Üstad'a muhabbeti olduğunu bilmiyordum. Ona: "Isparta'ya Üstad hazretlerine ziyarete gidiyorum" dedim. Hemen çekmeceyi çekti, o gülyâğını çıkardı; "Hah tamam, şunu Üstad'a 'Hacı Hüseyin amcanın hediyesidir, kabul buyurunuz lütfen' diye takdim edeceksin" dedi. Ben de olur dedim, aldım cebime attım.

Bir taraftan sohbet oluyor... Yani Üstad anlatıyor, biz dinliyoruz. Bir ara ben o gülyâğını, "Burdur'dan Hüseyin Amca bu hediyeyi gönderdi" diye Üstad'a takdim ettim. Üstad ne dedi biliyor musun (gülüyor); "İsmail'im hediye kabul etmiyorum, ama bunu senin hatırın için alıyorum" dedi. Kokuyu aldı, koydu kenara. Bana da, orada sanki önceden hazırlamış gibi aynı gülyâğından aldı, "Bunu benim tarafımdan o zata götür" dedi. Olur dedim ama içime bir şeyler geliyordu... Bu gül yağını vermem ben diyorum içimden. Vermesem yalancı çıkmış olacağım, ayıp olacak, yalancı olacağım. Bir taraftan da hainlik gibi bir şey olacak. Versem, vermek istemiyorum. Nasılsa Isparta gülyâğı memleketi dışarıdan bir tane aynısından alırım, götürür verimim Hüseyin amcaya diye düşündüm. Ee bu da yalan olur. Böyle durdum, nihayet karar verdim, diyeceğim ki: "Üstad'im müsaade edersen ben dışarıdan bir tane gülyâğı alacağım, Hüseyin amcaya onu götürüp vereceğim, bu sizin verdiğinizi vermek istemiyorum." Sohbet esnasında bir türlü diyemedim bunları Üstad'a. Sıra gelmedi. Nihayet müsaade istedik, dışarıya çıkacağız. Üstad ne dedi biliyor musun: "İsmail'im, sana verdiğim o gülyâğını sen al. Dışarıdan bir gülyâğı al, o zata veriver" dedi.

KUR'AN, MEVLİD OKUYUNCA PARA ALMAK CAİZ Mİ?

Bediüzzaman hazretlerine ikinci ziyaretim 1954 senesinde yine aynı zevat ile yani Bucaklı Süleyman Semiz ve Ahmed Semiz kardeşlerle oldu.

Hız. Üstad yine Isparta'daydı. İstanbul İmam Hatip Okulu talebesiyiz. Giderken bizim Bucak kazasında bir Said ağabeyimiz vardı. Onun evinden gidiyorum ben. O saf temiz bir adamdı. Bana: "İsmail sana bir şey söyleyeceğim, sen bunu Üstad'a sor" dedi. "Olur" dedim. "Sen mevlid okuyorsun, Kur'an okuyorsun buna para veriyorlar; bu parayı alıyorsun, bu caiz mi, değil mi? bunu sor" dedi.

Gittik Isparta'ya... Bu defa kolay oldu ziyaretimiz. Üstad bizimle sohbet etti. Sohbetten sonra içimde bu soru vardı. Adama da söz verdim ya. Bunu sorayım dedim hazrete, ama bir türlü mümkün olmadı. Kalktık gideceğiz... Üstad dedi ki: "Sen talebesin, talebeliğini bitirip memur oluncaya kadar mevlitten, hatim'den zekât veren olursa al" dedi. Üstad bize yine keramet göstermişti. İkinci ziyaretimiz de böyle oldu. Orada konuştuğumuz şeyleri tam olarak şu anda hatırlayamıyorum. Zaten Üstad konuştu biz dinledik.

İMAM HATIPLİLERE VATANA, MİLLETE FAYDALI İNSANLAR YETİŞMESİ İÇİN DUA ETTİ

Bediüzzaman hazretlerine üçüncü ziyaretim 1956 senesinde yine Isparta'da olmuştu. Yüksek Mimar Mühendis Muammer Dolmacı vardı. Ispartalıydı. Babası da Isparta Belediye reisiydi. O, ben ve Muğlalı Şakir İki; üçümüz gittik hazrete. Uzunca bir ziyaretimiz oldu, bir hayli sohbet ettik. Üstad bizim İstanbul İmam Hatip Okulu'nda okumamızdan memnundu. Bütün imam hatiplilere dua etti. "Bu mekteplerden inşallah ihlâslı, vatana, millete faydalı insanlar yetişir" diye dua etti.

BEDİÜZZAMAN FATİH CAMİİ KÜRSÜSÜNDE AYAKTA BAĞIRARAK DEDİ Kİ:

"Kürt Teali Cemiyetiyle Alakam Yoktur"

Ben size Bediüzzaman hazretlerine yaptığım üç ziyaretlerimden daha mühim olan iki anekdotumu anlatacağım:

Sene 1963. Bursa İmam Hatip Okulu'nda Ahmet yayla, Sebahaddin Öztürk ve ben hocayız. Üçümüz de İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü mezunlarıyız. Cemal Külahlı diye çok muhterem elektrik mühendisi bir arkadaşımız vardı. Sonradan Bakan da (Tarım Bakanı) oldu. Cemal Bey bize İngilizce dersi vermeye geliyordu, fahri olarak. Bursa Milliyetçiler Derneği'nin de başkanıydı. Arabası da vardı. Bir gün bize: "İsmail Bey, Hasan Basri Çantay hoca efendi Balıkesir'de, ona gidelim bir ziyaret edelim, İstanbul İmam Hatip'ten sizin de hocanızdır" dedi. İyi olur dedik ve onun arabasıyla Balıkesir'e gittik. Hasan Basri hoca efendinin evini bulduk ve misafiri olduk. Orada uzunca konuşmalar yaptık. Ben konuşmaların hepsini değil de, Bediüzzaman hazretleriyle ilgili kısmını anlatacağım size.

Orada Cemal Külahlı Bey, Hasan Basri hoca efendiye bir soru sordu. Dedi ki: "Bediüzzaman hazretlerinin Kürt olduğu, Kürtçülük yaptığı söyleniyor, nasıl tanıyorsunuz bu zatı?" Hasan Basri Çantay dedi ki: "Bu zat-ı muhteremi ben iyi tanıyorum. Müteaddit defalar kendisiyle oturdum, konuştuk, sohbet ettik. Bu zat Allah ve İslam için çalışan bir adamdır. Bunun kavmiyetçilikle hiçbir ilgisi yoktur. Bunu ben size ispat edeceğim" dedi ve anlatmaya başladı:

"Mütareke yılları idi. Cumhuriyet daha kurulmamış, çeşitli milliyete mensup olan Osmanlıdaki bazı ırklar ırkçılık yapıyorlar, bazı Kürtler de Kürtçülük yapıyorlardı. Bunların da bir cemiyeti varmış. Kürt Teali Cemiyeti...

"Bir gün Fatih Camii'ne Cuma namazını kılmaya gittim. Cuma namazını bitirdik, bir adam caminin ortasından kalktı, başladı bağırırmaya: 'Müslüman kardeşlerim, Müslümanlar, Allah aşkına oturun. Size bir şeyler söyleyeceğim. Allah aşkına oturun' diye bağırıyordu. Şöyle bir baktım Bediüzzaman... Hemen kürsüye çıktı, ayakta konuşmaya başladı: 'Müslümanlar, geçen hafta çıkan Kürt Teali Cemiyeti'nin bir gazetesinde benim kendileriyle beraber olduğumu, bundan itibaren kendilerinin bu gazetelerinde yazı yazacağımı ve Kürtçülük davasını takip edeceğimizi, müşterek yazılar yazacağımızı yazdılar. Bu gazeteyi görmüş olabilirsiniz veya görmemiş olabilirsiniz. Allah aşkına, benim bu cemiyetle hiçbir alakam yoktur. Gitmedim, görmedim ve onların bu Kürtçülük davasıyla ilgili hiçbir ilgim yoktur. Benim davam İslam'dır. İslam'dan başka benim davam yoktur. Allah aşkına benim başka imkânım yok, benim bu durumumu kimi görürseniz ona Allah rızası için söyleyin.' Diye bağırırdı. Ve kürsüden indi, gitti."

Eşhedübillah, ben bunu bizzat Hasan Basri Çantay'dan böyle duydum.

MEHDİ'LİK İDDİASI İÇİN BEDİÜZZAMAN'IN HASAN BASRİ ÇANTAY'A VERDİĞİ CEVAP:

Hasan Basri Çantay hoca efendi bize Bediüzzaman'la olan ikinci hatırasını da şöyle anlattı:

"Bir akrabam var benim. Ayakkabı tamircisi. Onun karısı benim akrabam olur. Çocukları varmış birkaç tane. Bir gün karısı bana geldi, ağlamaya başladı. Hayrola kızım dedim. 'Bizim adam bir davaya girdi, elinde kalem kâğıt boyuna yazıyor, evini, çocuklarını ihmal ediyor' dedi. Sen onu bana gönder dedim. Geldi bizim damat. 'Oğlum ne yapıyorsun?' dedim. 'Çalışıyorum' dedi. 'Sen

ayakkabıcılığı bırakmışsın, boyna yazıyormuşsun, ne yazıyorsun?’ dedim. ‘Bediüzzaman hazretlerinin eserlerini yazıyorum’ dedi ve Bediüzzaman’ın Mehdi olduğunu, Risale-i Nur okumayanın Kur’anı anlayamayacağını falan söyledi. ‘Oğlum sen biraz mübalağa ediyorsun. Gerçi ben bu zatın bazı kitaplarını okudum, ama hepsini okumadım. Benim de üç cilt tefsirim var, yazdım’ dedim. ‘Öyleyse sen anlamamışsındır’ dedi. Baktım laf anlayacak hali yok, bunu gönderdim.

“Oturdum bir mektup yazdım Bediüzzaman hazretlerine. “Kardeşim, böyle bir hadise oldu. Mehdi olduğunu söylüyormuşsun, iddia ediyormuşsun; senin kitaplarından başka kitapları okumak caiz değilmiş, illa onlar okunacakmış. Sen Mehdi misin? Böyle bir iddian var mı? Eğer böyle bir iddian varsa delilin nedir?” diye bir mektup yazdım ve postayla mektubu attım.

“Aradan birkaç zaman geçti, bir adam geldi kapıya. Açtım kapıyı, buyurun dedim. ‘Ben Isparta’dan geliyorum. Beni Üstad Bediüzzaman Hazretleri gönderdi’ dedi ve cebinden bir mektup çıkardı. Üstad Hazretleri demiş ki: ‘Bu mektubu götüreceksin, Hasan Basri kardeşime vereceksin. Eğer bu mektubu postayla atarsan belki kaybolma ihtimali olur. İlla eline geçmesini istiyorum.’

“Açtım mektubu, orada aynen diyor ki: ‘Hasan Basri kardeşim, sen beni bilirsin. Ben Allah rızası için Kur’anın hadimiyim. Bir Müslüman olarak benim gayem, davam İslam’ın hükümrân olmasıdır. Kur’anın hükümrân olmasıdır. İslam Şeriatı’nın hükümrân olmasıdır. Benim bunun dışında hiçbir davam yoktur. Ben Allah’ın günahkâr bir kuluyum. (ağlıyor) Allah’ın affından başka beni kurtaracak bir şey olduğunu kabul etmiyorum. Elimden geldiği kadar hizmetim bunun üzerinedir. Benim, ben Mehdi’yim, benim kitaplarımdan başka kitap okumayın diye bir davam yoktur.

Senin etraf-ı erbain geniştir. Allah rızası için benim hakkımda söylenen bu yersiz sözlerin doğru olmadığını, bunların ifrattan ileri geldiğini etrafına lütfen duyur.’ Bediüzzaman hazretlerinden bana gelen mektup budur.” Hasan Basri hoca efendinin bize anlattığı ikinci hatıra böyle.

Prof. İsmail Karaçam hatıralarını Ömer Özcan’a anlatıyor